

Történelmi

VISSZHANG - LXIII. évfolyam, 14. szám, 2019. április 5.

Úgy gondolom, Matolcsy György sikeréhez nem elegendő, hogy jókor volt jó helyen (Várhegyi Éva: [Szerencsés csillagzat alatt](#), *ÉS*, 2019/8., febr. 22.). A költségvetés egyenesbe hozásához ennél több kellett. Évtizedek óta a magyar állam gazdálkodásának rákfenéjét az jelentette, hogy a hiány fedezésére magas hozamú államkötvényt kellett kibocsátani. Ennek adósságszolgálat is magas, olyannyira, hogy a kamatok és a törlesztés, a kiadások minden évben az egyik legnagyobb tételt jelentették, megint csak jó nagy rést vágva a költségvetésbe, amelyet ismét államkötvényekkel (kölcsonökkel) kellett betömni. A spirál egyre nehezebb helyzetbe hozta az országot, így egyre magasabb kamatra lehetett csak kölcsönt felvenni. Ugyanakkor a rendkívül magas hozamú államkötvények kedvező helyzetbe hozták mind a külföldi alapokat, mind a belföldi bankokat, mind pedig a fölös pénzzel rendelkező új magyar tőkésosztályt: csak hátra kellett dőlniük, s befektetésükért kockázat nélkül a magyar állam extraprofitot fizetett. A hazánkban termelt értéktöbblet a legsimább módon vándorolt külföldre, illetve a tehetősebbek zsebébe. Ezen kívül még tapasztalhattuk azt a mellékhatást is, hogy a kereskedelmi bankok nem siettek kockázatos hitelekkel serkenteni az ipart, mert sokkal biztonságosabb volt nekik államkötvényt vásárolni. Ezt a látszólag megoldhatatlan ellentmondást sikerült Matolcsy Györgynek feloldani. Nem állítom, hogy nem kellett ehhez a nemzetközi gazdasági környezet, de tény, hogy volt elképzelésük, találtak rá eszköztárat, és terveiket következetesen végrehajtották. Mindezek a korábbi pénzügyi vezetésből hiányoztak. (Azt már elképzelni sem merem, hogy a szocialistákat nem zavarta a nemzeti jövedelem ilyenén való magánzsebekbe vándorlása.) Persze az orbáni fordulatnak voltak áldozatai, valahonnan pénzt kellett teremteni a konszolidációhoz. Elsősorban az állami beruházások maradtak el, de ha azok korábbi hatékonyságát vizsgáljuk, nemigen bánjuk. Ugyancsak a kisebbik rosszat választották a magánnyugdíjalapok államosításával, minthogy azok a magánkézben még a reálértéküket is alig őrizték meg. (Vezetőiknek igen.)

Ami a hazai hitelkamatokot illeti, Orbánék ott is történelmet írtak. Ezt megerősítheti az, aki 1997-ben még évi 30 százalékos kamatra tudott csak nagy nehezen lakásépítési kölcsönt felvenni, de fiának most a legsimább ügyintézésrel évi 4 százalékot kell fizetnie, s ha gyermeket vállal, annyit sem. Nem ismerem Orbán Viktor ideológiáját (feltételezem, hogy nincs is), és igaz, amit Várhegyi Éva Matolcsy György nepotizmusáról ír. Az is lehet, hogy a változások motorjába a Fidesz-nómenklatúrájánál az adta az üzemanyagot, hogy minél nagyobbat lehessen szakítani. Merthogy ez megvalósult. De a gazdaságtörténelem a két elmozdulást is jegyzi.